

## 18 MAART 2012 – VIERDE ZONDAG IN DE VEERTIGDAGENTIJD

COMMENTAAR BIJ DE ZONDAGSLEZINGEN

— Jean BASTIAENS —

*Als de schellen je van de ogen vallen*

HET IS DES MENSEN om ons een opinie te vormen over de ander. We kijken hoe iemand zich gedraagt, reageert, redeneert, welke affectieve signalen hij uitzendt. We luisteren ook naar wat anderen over zo iemand te zeggen hebben en laten ons beïnvloeden door positieve of negatieve waarderingen. En soms gebeurt het dat we iemand al getaxeerd hebben nog vóór er nog maar één woord is gewisseld. Dat alles is des mensen.

Met welke blik kijkt GOD naar ons en naar deze wereld? Johannes geeft ons een antwoord. Hij zegt: „GOD is licht, en zijn Zoon straalt dat licht uit.” Wij daarentegen zijn omgeven door duisternis. We hebben over alles en nog wat een mening, maar we zien niet goed. Als we nu in het licht van GOD gaan staan, gebeurt er iets wonderlijks: we gaan niet alleen de omgeving (anders) zien, we gaan allereerst onszelf zien zoals we zijn. We komen te staan in de waarheid over onszelf. Dat veroorzaakt een schok: we hadden ons leven voor onszelf op een rijtje, we hadden misschien al een balans opgemaakt van de mooie en de minder mooie dingen in ons leven. En dan, wanneer we in het licht van GOD komen te staan, blijkt alles anders te zijn. Onze eigen oordelen en de welhaast eindeloze reeks van onze vooroordelen vallen in duigen. Want GOD kijkt met liefde naar de mens en naar de wereld. En zo zeer heeft Hij de wereld liefgehad, dat Hij zijn Zoon ten bate van ons heeft geschonken – we horen het vandaag zowel uit de mond van Paulus als uit die van Johannes.

Geloof ontstaat wanneer we geplaatst worden in het licht en in de liefde die van GOD uitgaan. Dat zuivere licht en die liefde vernieuwen ons. En daarna beginnen we ook te zien hoe dit licht onze daden ontmaskert. Het is vreeswekkend en deugd-doend tegelijk. Het is vreeswekkend, omdat we geplaatst worden in de waarheid – en dat kan heel pijnlijk zijn. Het is deugd-doend, omdat we ervaren dat GOD Liefde is.

Vanuit het geloof ontpopt zich een nieuw leven. Dat nieuwe leven wordt zowel door de lezing uit de brief aan de Efeziërs als door de evangelielezing beschreven. Johannes heeft er een typisch joodse zinswending voor: de waarheid doen. Maar ook: vanuit het geloof stel je daden die ‘in GOD gedaan zijn’. Dat heeft niets te maken met verdienste van onze kant, integendeel. Het heeft te maken met een volhardend blijven staan in het licht en in de Liefde van GOD. Vooral niet weglopen, is de boodschap, ook al hebben we daar wel eens goede redenen toe. Paulus formuleert het zo: het geloof is een gave GODS en het stelt ons in staat daden te stellen van goedheid.

Leven vanuit het geloof is, in de navolging van GOD zelf, ook een leven leiden dat niet oordeelt. Is dat mogelijk? Wat wordt ermee bedoeld? De drie lezingen van deze zondag maken ons duidelijk dat GOD medelijden heeft met zijn volk (2 Kronieken) en dat Hij ons en heel deze wereld liefheeft. Liefhebben is kansen scheppen, nieuw leven mogelijk maken, ook al lijkt het allemaal grondig verknoeid. Om dat nieuwe leven mogelijk te maken, is er soms een pijnlijke ingreep nodig. In de eerste lezing is dat het harde feit van de ballingschap in Babylonië. Paulus zegt: „We leven, hoewel we zijn als doden, maar in Christus worden wij uit de dood opgewekt.” Johannes zegt: „Wie tot geloof komt, verlaat de duisternis van zijn hart en van de daden die hij stelt, en gaat naar het licht.” Het is nu niet meer aan ons om het oordeel aan te zeggen aan onszelf, aan de ander of aan de wereld, al hebben we natuurlijk wel onze meningen. We geven aan GOD wat Hem toekomt en wat Hij aan zijn Zoon heeft gegeven.

Wanneer we de drie lezingen zo in elkaars licht beschouwen, krijgt de tekst uit 2 Kronieken een extra gloed. Het volk en zijn priesters gaan zich te buiten aan gruweldaden, ze spotten met de profeten en banen hun eigen weg naar de ballingschap. Daar zijn ze terug bij af. Ze leven nu als slaven, zoals destijds in Egypte. Maar als de tijd vervuld is, „wekt GOD de geest op van Cyrus”, de koning van Perzië. En deze heidense koning zal het murw geslagen volk zijn vrijheidsbrief geven. En laat nu net de profeet Jesaja deze Cyrus „de gezalfde van JHWH” noemen (Jesaja 45, 1). Over onbevooroordeeld kijken gesproken.

## EERSTE LEZING

TWEDE BOEK KRONIEKEN 36, 14-16.19-23

In die dagen maakten al de voornaamste priesters en het volk zich herhaaldelijk schuldig aan de gruweldaden van de heidenen en ontheiligden de tempel van Jeruzalem die aan de Heer gewijd was. En de Heer, de God van hun voorvaderen, stuurde almaar gezanten naar hun toe, want Hij had medelijden met zijn volk en met zijn woning. Maar zij verachtten Gods gezanten, spotten met hun boodschappen maakten zich vrolijk over de profeten zodat tenslotte de toorn van de Heer wel genadeloos moest losbarsten over het volk. De koning van de Chaldeeën liet de tempel in brand steken en de muur van Jeruzalem afbreken en alle paleizen liet hij platbranden zodat alle kostbaarheden verloren gingen. Allen die aan het zwaard ontkomen waren, liet hij in ballingschap wegvoeren naar Babel waar zij hem en zijn zonen als slaven moesten dienen tot het Perzische rijk aan de macht kwam. Zo ging de voorspelling in vervulling die de Heer bij monde van Jeremia gedaan had: „Zolang het land zijn sabbatjaren niet vergoed gekregen heeft, zal het braak blijven liggen: zeventig jaar lang.”

In het eerste regeringsjaar van Cyrus, de koning van Perzië, ging de voorspelling in vervulling die de Heer bij monde van Jeremia gedaan had: de Heer wekte de geest op van Cyrus, de koning van Perzië. Deze liet in heel zijn koninkrijk de volgende boodschap afkondigen en ook schriftelijk verspreiden: „Zo spreekt Cyrus, de koning van Perzië: De Heer, de God van de hemel, heeft mij alle koninkrijken van de aarde geschonken. Hij heeft mij opgedragen voor Hem te Jeruzalem in Juda een tempel te bouwen: laten allen onder u die tot het volk van de Heer behoren, onder de hoede van de Heer, hun God, terugkeren naar Jeruzalem.”

## TWEDE LEZING

BRIEF AAN DE EFESIËRS 2, 4-10

Broeders en zusters, God die rijk is aan erbarming, heeft wegens de grote liefde waarmee Hij ons heeft liefgehad, ons met Christus ten leven gewekt, hoewel wij dood waren door onze zonden; aan zijn genade dankt gij uw redding. En Hij heeft ons samen met Hem doen opstaan en zetelen in de hemelen, in Christus Jezus, om de naderbij komende eeuwen de overgrote rijkdom van zijn genade te tonen door zijn goedheid jegens ons in Christus Jezus.

Ja, aan die genade dankt gij uw heil, door het geloof; niet aan uzelf: Gods gave is het; niet aan uw prestaties, niemand mag zich verhoofden. Gods werk zijn wij, geschapen in Christus Jezus om in ons leven de goede daden te realiseren die God voor ons al bereid heeft.

## EVANGELIE

JOHANNES 3, 14-21

In die tijd sprak Jezus tot Nikodemus: „De Mensenzoon moet omhoog worden geheven zoals Mozes eens de slang omhoog hief in de woestijn, opdat eenieder die gelooft, in Hem eeuwig leven zal hebben. Zo zeer immers heeft God de wereld liefgehad dat Hij zijn eniggeboren Zoon heeft gegeven, opdat al wie in Hem gelooft, niet verloren zal gaan maar eeuwig leven zal hebben. God heeft zijn Zoon niet naar de wereld gezonden om de wereld te oordelen, maar opdat de wereld door Hem zou worden gered. Wie in Hem gelooft, wordt niet geoordeeld, maar wie niet gelooft, is al veroordeeld, omdat hij niet heeft geloofd in de Naam van de eniggeboren Zoon Gods.”

„Hierin bestaat het oordeel: het licht is in de wereld gekomen, maar de mensen beminden de duisternis meer dan het licht, omdat hun daden slecht waren. Ieder die slecht handelt, heeft afschuw van het licht en gaat niet naar het licht toe uit vrees dat zijn werken openbaar gemaakt worden. Maar wie de waarheid doet, gaat naar het licht, opdat van zijn daden moge blijken dat zij in God zijn gedaan.”

Schriftlezingen © Katholieke Bijbelstichting 's Hertogenbosch, www.bijbel.net